

Justis- og beredskapsdepartementet
v/avdelingsdirektør Torunn Salomonsen Holmberg
Postmottak@jd.dep.no
Arild.brukstuen@jd.dep.no

Oslo, 25. mars 2020

Ansvarlig advokat: Aron Solheim

HØRING – FORSKRIFT OM FORENKLINGER OG TILTAK INNENFOR JUSTISSEKTOREN FOR Å AVHJELPE KONSEKVENSER AV COVID-19

Justis- og beredskapsdepartementet har sendt på høring et foreløpig utkast til en midlertidig forskrift om forenklinger og tiltak innen justissektoren for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av Covid-19.

Vi i Glittertind syns overordnet det er positivt at departementet raskt kommer med tiltak innenfor justissektoren. Vi mener det er viktig at det kommer virkemidler som gjør det mulig å avvikle flest mulige rettssaker gitt dagens rammebetingelser, og oppfatter forskriftsforslaget som et godt steg i riktig retning.

Vi er bekymret for de store restanseutfordringene utsatte rettssaker vil føre til, og mener at også sivile rettssaker må prioriteres så langt det er mulig.

I dag kan parter langt på vei motsette seg både skriftlig behandling og muntlig forhandling gjennom fjernmøte/fjernavhør. Det kan normalt være sterke taktiske hensyn som spiller inn når en part fritt kan motsette seg at en sak skal avvikles uten muntlig eller skriftlig behandling. Disse sammenfaller ikke alltid med rettssikkerhetshensyn. Det er derfor klokt å gi domstolene kompetanse til å skjære gjennom partenes mulige vikarierende motiver. Dersom en sak kan avvikles forsvarlig uten ordinær muntlig forhandling, bør den også avvikles, både av hensyn til fremdrift i den enkelte sak, men også av hensyn til domstolens samlede restanse.

Med dette som utgangspunkt er det bra at domstolen får adgang til å beslutte muntlig forhandling gjennom bruk av fjernmøte/fjernavhør. Samtidig savner vi utvidet adgang for domstolene til å beslutte skriftlig behandling, også mot partenes vilje.

Tvisteloven § 9-9 (2) gjør skriftlig behandling for tingretten betinget av samtykke – riktignok med unntak i § 9-9 (3), men dette unntaket er ikke myntet på dagens situasjon, og vil neppe være anvendelig i de fleste saker. Heller ikke for lagmannsrettene er domstolens mulighet vid nok i dagens situasjon. Selv om koronaloven nå kun gir hjemmel for unntak i én måned, er det store muligheter for at situasjonen vil vare lengre. Bare innenfor den nærmeste måneden vil det være mange saker hvor helt eller delvis skriftlig behandling er aktuelt.

I mange saker vil skriftlig behandling være svært velegnet – kanskje mer egnet enn full behandling ved fjernmøter/fjernavhør. Kombinasjonen skriftlig behandling og kortere muntlige innlegg vil kunne gi en tilfredsstillende saksbehandling. Selv om muntlighetsprinsippet står sterkt i norsk

rettstradisjon, er det mange land med langt større innslag av skriftlig behandling. Eksempelvis har EFTA-domstolen kun korte muntlige innlegg (normalt 30 minutter) etter lengre skriftlig behandling

Når det gjelder den konkrete utformingen av hjemmelen for å beslutte muntlig forhandling gjennom fjernavhør og fjernmøte mener vi det er grunn til å tenke nøye gjennom begrensningene i ankeadgangen.

For det *første* er vi skeptisk til at beslutningen om å avvikle muntlige forhandlinger uten ordinært rettsmøte ikke kan ankes. Dette kan i mange saker være en så viktig beslutning at en snever ankeadgang bør være tilgjengelig. Vi ser at dette kan skape utfordringer for gjennomføringen av de rettssakene som kommer opp om svært kort tid, men vi tror likevel at betenkelighetene ved ikke å tillate anke er for store. Det å anke over saksbehandlingen, med behov for full ny behandling, er i mange saker en dårlig og kostnadskrevende løsning.

For det *andre* mener vi klart at det ikke bør innføres noen begrensninger i muligheten til å påberope eventuell gal beslutning som ankegrunn. I lys av alminnelige krav til forsvarlig saksbehandling og «fair trial» i EMK er det noe uklart hva en slik begrensning ville innebære. Like fullt er muligheten for at dette begrenser adgangen til å påberope feil som grunnlag for saksbehandlingsanke veldig problematisk. Og hvis det i realiteten ikke begrenser ankeadgangen er det ikke helt lett å se formålet med å ta med begrensningen i forskriften.

Med vennlig hilsen
Advokatfirmaet Glittertind AS

Aron Solheim
Managing Partner